

21. Skaistas pagasts.

(Agrāk: krieviski Izabielinskaja.)

Pasta adrese: c. Skaistu, tlr. Skaista 1.

I. Vispārīgs apskats.

Attālumi. Tuvākā dzelzceļa stacija Skaista — 7 km; tvk. autobusu pietātn. Skaista — 0,25 km; Rīga, lietojot dzelzceļu — 278 km, pa zemesceļu — 275 km; apriņķa pilsēta Daugavpils, pa dzc. — 61 km, pa zc. — 60 km; tvk. pilsēta Krāslava, pa dzc. — 23 km, pa zc. — 16 km.

Robeža un platība. Pagasts robežos: z. — ar Aulejas un Dagdas pg., d. — Kaplavas pg., r. — Asūnes, Pustīpas un Piedrujas pg., v. — Krāslavas pg.; saimniecību zemes kopplatība 195,34 kv. km (5,04% no visas saimn. zemes kopplatības apriņķī).

Iedzīvotāji (1935. g.). Kopskaits: 6788, vīr. 3299 (48,60%), siev. 3489 (51,40%).

Tautība: latvieši 5964 (87,85%), krievi 367 (5,41%), vācieši 4 (0,06%), poļi 241 (3,55%), žīdi 3 (0,12%), pārēj. tautīb. un nezināmie 204 (3,01%).

Ticība: ev.-luterāņi 56 (0,83%), katoļi 6439 (94,86%), pareizticīgie 45 (0,66%), vecticīgie 239 (3,52%), pārējie un nezināmie 9 (0,13%).

II. Saimnieciskā dzīve.

Lauksaimniecība. Saimniecību skaits (1935. g.): 1448 (4,12% no visu saimn. skaita apriņķī).

Zemes kultūrveidi (1935. g.) ha: aļamzeme 10.940,83 ha (56,01%), pļavas 2989,57 ha (15,30%), ganības 1872,02 ha (9,59%), meži 2060,77 ha (10,55%), purvi 563,16 ha (2,88%), pārējā zeme un ūdeņi 1107,40 ha (5,67%), zemes kopplatība 19.534,45 ha (100,00%).

Aļamzemes izmantošana — sējumi (1937. g.): rudzi 2366,47 ha (21,31% no sējumu kopplatības), z. kvieši 248,07 ha (2,25%), v. kvieši 546,12 ha (4,92%), mieži 543,21 ha (4,99%), auzas 1480,28 ha (13,33%), mists 114,60 ha (1,03%), pākšaugi 523,33 ha (4,71%), kartupeļi 653,42 ha (5,88%), līni 512,59 ha (4,62%), ābolipš un citi tīruma zālāji 1387,04 ha (12,49%), pārējie sējumi 192,44 ha (1,74%).

Mājlopi (1937. g.): zirgi 2070 (4,99% no visu zirgu kopskaita apriņķī), govslopi 4478 (4,73%), cūkas 2829 (4,53%), aitas 5806 (4,45%).

Finances. Budžets (1936./37. s. g.): Ls 71.000,—; ieņēmumos: nodokļi Ls 66.980,— (94,34%), ārkārtējie ieņēmumi (nav), pārējie ieņēmumi Ls 4020,— (5,66%); izdevumi: administratīvie Ls 19.458,— (27,41%), sociālā apgāde Ls 2460,— (3,46%), veselības aizsardzība Ls 7579,— (10,67%), izglītība Ls 11.788,— (16,60%), pārējie Ls 29.715,— (41,86%).

Tirdzniecība un rūpniecība. 2 ūdens dzirnavas un 1 dzirnavas un zāģētava, 1 kļeģeļu ceplis, 1 pienotava, 1 zāģētava, 10 pārtikas preču trg., 1 vīna trg.

*Maldupis st. Apriņķu un pagastu
amatssti. 1937.*

III. Valsts, pašvaldību un sabiedriskās iestādes, to amata personas un brīvo profesiju darbinieki.

Administratīvās un tiesu iestādes. Pg. ietilpst Daugavpils apr. plc. III iec.; Krāslavas miertiesas I iec.; izm. tiesn. Krāslavas iec.; tiesu izpild. Krāslavas iec.

Pg. vecākais Pēteris Grundāns, dzv. Grundānos, 3 km no pg. n., tlr. Skaista 7; darbvedis Osvalds Budbergs, tlr. Skaista 1; v.c. plc. kārtībnieks Jānis Ozols-Ozoliņš, dzv. 1 km no pg. n., tlr. Skaista 5.

Izglītība. Skolas: Valsts Skaistas 6-kl. pamatskola, pie pg. n., tlr. Skaista 3, prz. Ludviķis Čivkulis; Kalniešu 6-kl. pamatskola, 16 km no pg. n., prz. Jānis Daugelis; Ludviķu 6-kl. pamatskola, 12 km no pg. n., prz. Vilhelmine Pūrvinskis; Baltiņu I pk. pamatskola, Novikos, 7 km no pg. n., prz. Pēteris Strods; Ezeriņu I pk. pamatskola, 3 km no pg. n., prz. Eduards Kroičs; Kazinču I pk. pamatskola, 7 km no pg. n., prz. Francis Smelters; Lielindricas leišu I pk. pamatskola, 13 km no pg. n., prz. Stanislavs Garško; Smiltenes I pk. pamatskola, 8 km no pg. n., prz. Jūliana Līnis; Valtera I pk. pamatskola, 5 km no pg. n., prz. Aleksandrs Tamisars; Krasta I pk. pamatskola, 15 km no pg. n., prz. Voldemārs Bērziņš; Niedrites I pk. pamatskola, 8 km no pg. n., prz. Monika Kārklīņš.

Bibliotēkas: Rom-kat. kultūras veicin. b-bas Saule bibl. 943 sēj.; Ludvikovas Rom-kat. jaunatn. kultūras veicin. b-bas bibl. 506 sēj.

Veselības kopšana un lopārstniecība. Ārsti: rajona ārsts Erichs Zēlers, tlr. Skaista 8.

Vecmāte: Adele Kikuts, dzv. pg. n.

Aptieka Ģeibos, 0,5 km no pg. n., ip. Pāvels Koļeda.

Lopārstniecība: Indras rajons.

Satiksmē. Pg. šķērso Indras-Rīgas dzc. līnija un Dagdas-Skaistas aut. līnija. Dzc. stc. Skaista.

Pasta - telegrafa - telefona iestādes: Skaista — P. n., Ģeibos, 0,5 km no pg. n.; Ludviķi — P. n., 12 km no pg. n.; Baltiņi — P. n., Andžānos, 7 km no pg. n.; Lielindrica — P. n. Slobodos, 15 km no pg. n.; Niedrica — P. n., Zatišjēs, 10 km no pg. n.; Skaista — Tī. n. pg. n.

Pārējās iestādes. Rajona agroncms (sk. Piedrujas pg.).

Reliģiskās iestādes (draudzes, baznīcas, lūgšanas nami): Skaistas Rom-kat. draudzes baznīca, 0,5 km no pg. n., mācītājs Aloizijs Kalve; Ludvikovas Rom-kat. draudzes baznīca, 12 km no pg. n., mācītājs Aloizijs Kalve; Lielindricas Rom-kat. draudzes baznīca, Slobodos, 15 km no pg. n., mācītājs Jānis Lebedis; Tretišķu vecticībnieku draudzes lūgšanas nams, 9 km no pg. n., mācītājs Gavriels Demidovs.

IV. Dažādas ziņas.

Vēsturiskās ziņas. Pilskalni: pie Grundāniem, starp Drīzas un Skaistas ezeriem, tuvu Čenču un Varūnu ciemiem; Pilskalns Zamok jeb Zamok Platera, pie Indricas, Daugavas labajā krastā.

Upes. Daugava, Indra, Dubnas izteka.

Ezeri. Sīvera — 1864,1 ha, Indras — 260,4 ha, Dridža — 798,8 ha, Išuņa — 103 ha, Stirnas — 135 ha, Ildza, Gulbiņa, Ožuknas, Skaistas.

Dabas jaukumi. Pg. daudz skaistu vietu, jo apkārtnē kalnaina, bagāta ezeriem, krāšņām lejām un birzēm. Izcilākās vietas: Dridžas, Stirnas un Somu ezeru apkārtnē; Indras upes krasti.

Tūristu aģents Eduards Kroičs, dzv. Ezercos.

Tūristu apmešanās vietas: Valsts pamatskolas tūristu mītnē, prz. L. Čivkulis, tlr. Skaista 3, Skaistas dzc. stc. — 7,5 km; Kazinču pamatskolā, Sīvera ezera krastā, prz. Fr. Smelteris, Skaistas dzc. stc. — 15 km; Ezeriņu pamatskolā, prz. E. Kroičs, tlr. Skaista 11, Skaistas dzc. stc. — 7 km.